

Medlemsmöte 31 januari 2024.

Efter juluppehållet har vi nu kommit in i ett nytt år. Ordföranden Dennitz hälsade våra 31 mötesdeltagare hjärtligt välkomna till årets första medlemsmöte. Samtidigt hälsade han även aftonens underhållare **Sånggruppen Matroserna** välkomna. Matroserna bestod av en 12 man stark sånggrupp inklusive gitarr och dragspelskomp.

Sånggruppen Matroserna

de inte helt okända texterna. Efter en kort paus med lite goa Country-låtar ämnades scenen av en

Damensamblen

damensamble iklädda tjugiga kreationer. Dessa skönsjungande damer framförde några gamla kända bitar som ex. vis, "Du får inte vara med i våran syförening mer" Ett mycket uppskattat inslag i kvällens underhållningsprogram. Sånggruppen framkallade rungande applåder från publiken.

Kenneth J.

Årsmöte 28 februari.

Det var 30 medlemmar som hörsammat kallelsen till föreningens årsmöte. Ordföranden öppnade mötet med en parentation för de medlemmar som lämnat oss:

Lennart Eriksson, Bertil Ljungdahl, Per-Olof Söderholm och Thomas Lindqvist.

Styrelse för 2024 valdes. (se nedan).

Vissa förändringar i våra stadgar klubbades igenom. De reviderade stadgarna kan rekvideras hos styrelsen. Vad som kan nämnas är:

§ 3. Årsavgiften ska erläggas **före föreningens årsmöte.**

§ 23. Medlem som oaktad anmaning "**Icke erlagt stadgad årsavgift senas 31 augusti utesluts ur föreningen**".

Medlemsavgiften för 2025 beslutades till 250:--.

Entréavgiften ändras **fr.o.m. 1 mars 2024 till 40:--.**

I samband med årsmötet utdelades förtjänsttecken till de fem som varit medlemmar i 15 år. Dessa var:

Åke Andersson Lars-Erik Bengtsson, Ove Johannesson, Sven Johannisson och Hans Malmqvist. De tre som var

närvarande hyllades med en applåd.

Därefter blev det avtackning av avgående styrelse ledamot(er).

Blommor till avgående Ann-Britt Karlsson

Även Kari Johansson hade anmält sitt utträde ur

styrelsen. Hon kom dock på andra tankar när det visade sig att ingen ny kandidat anmält sitt intresse. Det blev en s.k.

"ångerbukett" till henne.

Årsmötet avslutades av ordföranden som tackade för ett bra möte och visat intresse. Därefter blev det kaffe och lottdragning.

Kenneth J.

GGPF:s Styrelse fr.o.m 28 februari 2024:

Ordförande:

Dennitz Fredriksson 0705-941076

e-mail: freitz031@gmail.com

Vice ordförande och registeransvarig:

Bo Andersson 0703-905902

e-mail: bo@tjornhandel.se

Kassör:

Eva Sandqvist 0708-606715

e-mail: eva-sandqvist@mhmail.se

Sekreterare:

Kari Johansson 0701-489563

e-mail: kajo1948@gmail.com

Arkivarie och klubbmästare:

Birgitta Andersson 0731-407719

e-mail: lillgittan1@gmail.com

Suppleanter:

Tommy Åberg

Ove Johannesson

Revisor:

Göran Knutsson ordinarie 0705-581716

Hasse Carlsson suppleant 0708-429133

Medlemsmöte 27 mars.

Marsmötet inleddes med att Dennitz hälsade alla välkomna samtidigt som han berättade lite om hur kommunens regler för att kunna få ut optimalt med bidrag till föreningsverksamheten. Han förklarade att det ska vara minst 10 sammankomster om året. Med ev. vårpromenad i maj och ett extra möte i december så kommer vi upp till 10 möten 2024. Det innebär att så många som möjligt deltar i dessa sammankomster.

Dennitz meddelade även att föreningen har gratulerat Eivon Johansson med blommor på hans 90-årsdag, är det viktigt att inte glömma

Tommy Åberg redogjorde att vid eventuell annonsering i Gårdafolket gäller ingen moms.

Två nya medlemmar välkomnades till vår förening. Ingrid och Stellan Olsson, Stellan är uppvuxen på Bruswitzgatan 2. Genast blev det många gemensamma minnen som diskuterades.

Dennitz hälsade dagens gäst välkommen Den inte helt obekanta författaren Roger Andersson. Han var gäst hos oss 2016. Som de flesta av oss vet har Roger skrivit bl.a. "Boken om Gårda" "Gårda Johan" och om "Örgryte och Krokslätt" Pågående projekt är nu en bok om Kallebäck.

Roger visade för första gången ett bildspel om "Municipalsamhället Gårda" samtidigt som han berättade lite om sitt tillvägagångssätt i sin forskning. Vi fick historier om de olika affärer och ölkafeér som fanns på Gårda. Det fanns gasdrivna gatlyktor fram till 1920. Det fanns s.k. sundhetspoliser som ansvarade för att bestämmelserna för latrin- och livsmedelshygien följdes. 1921 blev Gårda en del av Göteborg. Det fanns då c:a 500 näringsidkare på Gårda. Cafét på Rantorget var Gais Café 1901-1919. Café och Ölhallen Sparven på Spinnmästargatan 2 1902-1925, här bildades Gårda Bollklubb. Sparven flyttade sedan till Gårdavägen och blev "Limkokarns" ölhall. Mycket intressant nostalgisk och historieföredrag. Roger avslutade sitt bildspel med en bild av Olssons cykelaffär på Rantorget. De flesta minns väl när denna cykelaffär låg på Drakegatan.

Kenneth j.

Vid ett besök på Göteborgs Stadsmuseum.....

1970 talet på Gårda, Dämmevägen mot nordväst

flickor och putsade fönster, så jag fick för mig att det var en bordell. En dag när jag cyklade över bron så var blomsterhandeln borta. När området revs fanns bara tomma gräsfält kvar, säger Signe Franks".

Krister W.

fotograferade jag denna:

"Jag såg Gårda försvinna.

-Under min tid på Stora Katrinelund såg jag Gårdas förfall och försvinnande. När jag började där fanns det post, blomster-handel och en fin saluhall.

-Tvärsemot bron låg ett café som hette "Dallas". Namnet stod skrivet på snedden ovanför dörren.

Ovanför caféet stod alltid unga

flickor och putsade fönster, så jag fick för mig att det var en bordell.

En dag när jag cyklade över bron så var blomsterhandeln borta. När

området revs fanns bara tomma gräsfält kvar, säger Signe

Franks".

Medlemsmöte 24 april.

Till vårens sista medlemsmöte samlades 28 deltagare. Dennitz hälsade alla välkomna och redogjorde för kvällens program, som bl.a. handlade om vår hemsida, förslag på maj aktivitet, förfrågan om önskemål på olika aktiviteter under hösten och förslag på prislista för annons i Gårdafolket.

Esse Kamph förklarade med hjälp av ett åskådligt

Esse Kamph in action.

bildspel bakgrunden till vår hemsida ggpf.se. Han har uppdaterat hemsidan och demonstrerade hur man klickar på de olika menyerna och flikarna. För inloggning på

hemsidan ggpf.se är det viktigt att få med .se. På denna uppdatering finns det möjlighet att lägga in olika händelser både historiska och kommande. Vårt bildarkiv är också tillgängligt. En eloge till Esse för ett fantastiskt arbete.

Vi hade glädjen att hälsa en ny medlem välkommen. Karls Axel Gustavsson. Han är mycket intresserad av Gårda även om han är uppvuxen i Skövde.

Dennitz informerade om att det planerats en guidad tur 16 maj kl 13.00 till Oscar II :s fort på Käringberget.

Mötet avslutades i sedvanlig ordning med kaffe, lottdragning och "gött tjöt"

Kenneth j.

Majaktivitet 16 maj.

Torsdagen 16 maj samlades 21 medlemmar vid Oscar II Fort på Käringberget för en mycket givande guidning av fortchef Martin Tilander i denna befästningsanläggning som grundades 1903 -1907 Denna byggdes för att kunna försvara Göteborg i de orostider som rådde i Europa då. Fortet stängdes efter andra världskriget och har sedan dess stått orört. Fram till 1955 var det bara materialreserv. Faktiskt en riktig historisk skatt väl värt att besöka.

Kalendarium för hösten 2024.

Preliminärt kalendarium för hösten medlemsmöten:

Medlemsmöte 28 augusti.

Polisen Ola Skogsberg kommer och ger oss viktig information om bedrägerier mot äldre.

Medlemsmöte 25 september.

Umderrhållning blir det men detta är i skrivande stund preliminärt.

Medlemsmöte 30 oktober.

Då gästas vi av "Duokompet Kenneth & Kenneth" med musikalisk underhållning.

Medlemsmöte 27 november.

Vi får besök av Lasse "Brandmannen" Gustavsson. Han kommer att berätta om den stora oljebranden i Skarvikshamnen, där han deltog i släckningsarbetet och blev svårt brännskadad.

Medlemsmöte 11 december.

Det är avslutning på vår höstsäsong och Julen närmar sig med stormsteg. Det blir förmodligen en sedvanlig julfest. Kanske något extra gott på tallriken mot en liten extra avgift på entréavgiften.

Styrelsen önskar alla välkomna!

Vår medarbetare och medlem Krister Welin har som brukligt i ett känt underhållningsprogram på TV, "Grävt djupt ner i arkivet och funnit detta intressanta klipp från vår arkiv".

(Tidningsklipp ur Gamla Gårdapojkars arkiv 1983)

Ripa från Gårda i fjällen.

Sannerligen sitter vi inte 80 vägmil från Göteborg och 800 meter över havet och pratar om Gårda. Stadsdelen i Göteborg. Dock inte så underligt ty vi är på Vemdalskalets Fjällhotell och chef där är Gunnar Ripa och han talar gärna om Gårda, född där för 38 år sedan. Kallar sig platschef hos Svenska Fjäll som mutat in Vemdalen, Björnrike och Storholmsjö för sin verksamhet. Men störst av dem är detta fjällhotell.

Tillfälligheternas spel att jag hamnade här, säger han klädsamt blygsamt. Familjen var på vintersemester när min dotter drabbades av ett benbrott. Det gjorde att jag kom i närmare kontakt med ledningen för Svenska Fjäll. Det var 1976. Ett halvår senare ringde man och frågade om jag var intresserad av att bli chef för Vemdalskalets Fjällhotell.

Ja, vi hade suttit och pratat jobb förstås de där vinterdagarna...

Men han talar inte om Gårda bara, fast han är stolt över sin stadsdel, han talar om Östra Real och barken Viking där han fick utbildning som kock och sedan till ekonomiföreståndare.

Men jag har varit till sjöss på riktigt också bland annat på skolfartyget Albatross. Jobbet som steward har gett goda erfarenheter. Så blev det till slut... åtminstone tills vidare Härjedalsfjällen.

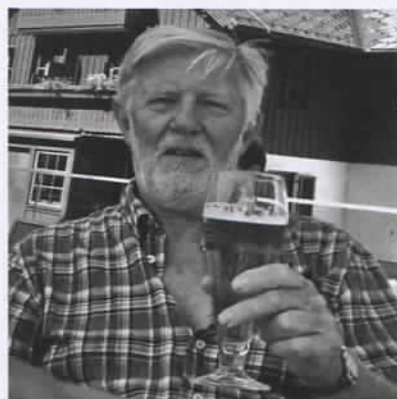
Skrivaren har betraktat honom när han rör sig bland sin personal i den stora matsalen. Där behövs inga paragrafer om medbestämmande.

Gårda var en fin stadsdel att växa upp i, återknyter Gunnar Ripa, god grannsämja, bra kompisar och så scoutingen.

Dagsläget i branschen? Nog märks den beryktade svångremmen.

Men vi sitter inte med armarna i kors. Uppsökande verksamhet som det så fint heter. Just nu Håll i formveckor för dem som vill... Ja, namnet säger allt. Och den så stora gruppen pensionärer. Jag känner mig ännu lycklig varje gång en buss med pensionärer stannar framför entrén. Människor som aldrig ens drömt om att få sitta och äta sin morgonfil med utsikt över fjällvärlden.

Och stamgäster finns. En äldre bankman exempelvis som har ett specialavtal med företaget att priset på entrecoten bara får stiga i takt med konsumentprisindex. Så undra på att en Gårdapojk trivs även på denna höjd över havet.

PERSONFAKTA

Namn: Gunnar Ripa

Född: 1943 på Norra Gubberogatan 23 A. Flyttade 1959. Utbildning: Ånässkolan, Östra Real och restaurangskolan på segelskeppet Viking.

Yrkeskarriär: Till sjöss som chefsteward hos Johnsonlinjen och Rederi AB Broström. Lämnade sjömanslivet 1965. Därefter drivit egna hotell och krogar runt om i vårt avlångs land. Han flyttade som pensionär till Lalleröd på Orust. Blev lite långsamt när hustrun fortfarande jobbade. Fick jobb som arbetsledare i ett skogsvårdsprojekt! som drevs av Skogsvårdsstyrelsen. Det blev tre fina år, berättar Gunnar.

Krister Welin 2022

Medlemsavgiften 2024;

Efter en genomgång i vårt medlemsregister visar det sig att det är några som i skrivande stund inte betalat medlemsavgiften för 2024. Enligt föreningens stadgar gäller numera att: **Om inte medlemsavgiften (200 kr) för innevarande år erlagts senast 31 augusti betraktas det som att man har gått ur vår förening och stryks.**

Om Ni nu har missat att betala så gör gärna detta snarast eller senast 31 augusti till föreningens konto:

Plusgiro: 425582-4.

Tack på förhand! Kassören.

Mariagården

Mariagården

Det gamla fattighuset är ett av få bevarade exempel på den typ av stora hus som var vanliga innanför vallgraven på 1700-talet. Under 1900-talet kallades byggnaden för Dispensären för många göteborgare undersöktes för tuberkulos här.

Huset är byggnadsminne. Ägs och förvaltas av Higab sedan 1991.

Om Mariagården

Historik 1641 invigde greve Per Brahe den 900 meter långa kanalen mellan Mölndalsån och Vallgraven som senare kom att kallas Fattighusån. Här fanns först en textilfabrik, men när Göteborgs Stad köpte marken 1726 inrättade man istället ett fattighus i byggnaden. I närheten låg flera andra sociala inrättningar – stadens barnhus, Willinska fattigfriskolan och Tukt- och spinnhuset.

Huset byggdes om och till 1767 efter ritningar av stadsarkitekt Bengt Wilhelm Carlberg. Det är ett av få bevarade exempel på den typ av stora hus som var vanliga innanför vallgraven på 1700-talet. Den tidstypiska karolinska exteriörens ornament, smårutiga fönster och branta tegeltak speglar ett Göteborg före bränderna som ödelade stora delar av staden.

1772 planterades en lindallé utmed kanalen och en del av de ursprungliga lindarna finns kvar än i dag. De är därmed de äldsta planterade träden i Göteborg. Mariakyrkan, som ligger intill, är från 1815 och hette tidigare Fattighuskyrkan. Ännu ett minne från fattighustiden är den närbelägna Stampens kyrkogård, en sammanslagning av den forna fattighuskirkogården och Göteborgs Nya kyrkogård från 1804.

Döps om till Mariagården

Mariagården användes som fattighus fram till 1892. I början av 1900-talet användes huset under en period som vilohem för lungsjuka. 1928 flyttade Göteborgs Dispensär in och det är under namnet Dispensären många äldre göteborgare känner byggnaden. Verksamheten fanns kvar i huset fram till 1974 och det var först när Domkyrkoförsamlingen blev ny hyresgäst som namnet ändrades till Mariagården.

Mariagården byggnadsminnesförklarades 1968 och ingår sedan 1991 i Higabs bestånd.

Handsmidd spik och timmermän när Mariagården renoveras

Det gamla fattighuset Mariagården är ett av Göteborgs äldsta bevarade trähus. Nu pågår en renovering med hjälp av traditionella hantverksmetoder. Fokus är en tillbyggnad från 1700-talet

[Higab](#)

[Mariagården](#)

Foto: Billy Sörensen

Mariagården vid Stampen mitt emot Ullevi är för många göteborgare känd som Dispensären. Foto: Billy Sörensen

Numera används Mariagården vid Stampen som kontor. Men byggnaden har en historia som sträcker sig ända till 1600-talet och på 1700-talet inrättades här ett fattighus. På 1900-talet kallades det Dispensären eftersom många göteborgare undersöktes för tuberkulos i huset.

Betydelsefullt för Göteborg

Den pågående renoveringen genomförs främst i en tillbyggnad. För att på bästa sätt bevara husets historiska värde sker arbetet med traditionella metoder och material.

Bland annat har timmermän anlåtats för att reparera väggarnas stolpverk och den spik som används är antingen handsmidd eller maskintillverkad enligt gamla metoder

– Det är betydelsefullt för Göteborg att vi kan bevara ett hus som det här för eftervärlden, säger Karin Lottkärr, som är projektledare på Higab.

– Tillbyggnaden var från början inredd för avträden och saknar till stor del isolering, vilket är en bidragande orsak till rötskadorna, säger Karin Lottkärr.

I samråd med antikvarier och andra sakkunniga isoleras nu tillbyggnaden med träfiberskivor. Dessutom skrapas och målas fasadbrädorna med linoljefärg och där det behövs används nya paneler av värmländsk kärnfura.

Fasadpanelen fick lyftas bort

Arbetet påbörjades i höstas med att runt tre meter av syllstocken – en slags balk som ligger mellan husgrund och stolpverk – byttes ut på grund av rötskador. Då upptäcktes ytterligare skador och den gamla fasadpanelen lyftes tillfälligt bort för att komma åt alla delar.

Mariagården

- Är ett före detta fattighus med högt kulturhistoriskt värde

- Huset är ett av få bevarade exempel på den typ av stora hus som var vanliga innanför vallgraven på 1700-talet

- I dag är det byggnadsminne och ägs och förvaltas av Higab sedan 1991

Uppföljning av Gårdas förändring

Jag har ju tidigare promenerat genom Gårda och gjort personliga jämförelser mellan nutid och dåtid. Det man med säkerhet kan säga är att här man inte varit på en viss plats på länge så har stora förändringar skett efter bara något år. Jag bestämde mig för att följa upp några av de största förändringarna som skett.

Jag tog mig till norra Gårda, dvs från Willinsbron till korsningen Anders Personsgatan/ Norra Kustbanegatan. Senast jag var här var i slutet av 2019. Då hade man börjat bygga Gårda Vesta som skulle bli den första Well-Building-certifierade byggnaden i Göteborg. Well-Building är en certifiering som helt och hållet är inriktad på trivsel och hälsa på arbetsplatsen

Man frågar sig nu, vad blev det?

Jo, det blev en fantastisk byggnad. Egentligen är det två hus, ett med 25 vån och ett med 14 vån som är sammanbyggda med ett låghus.

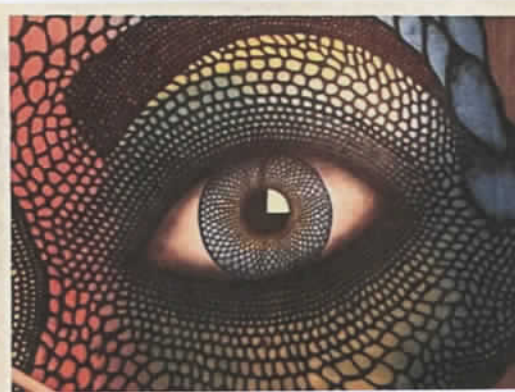
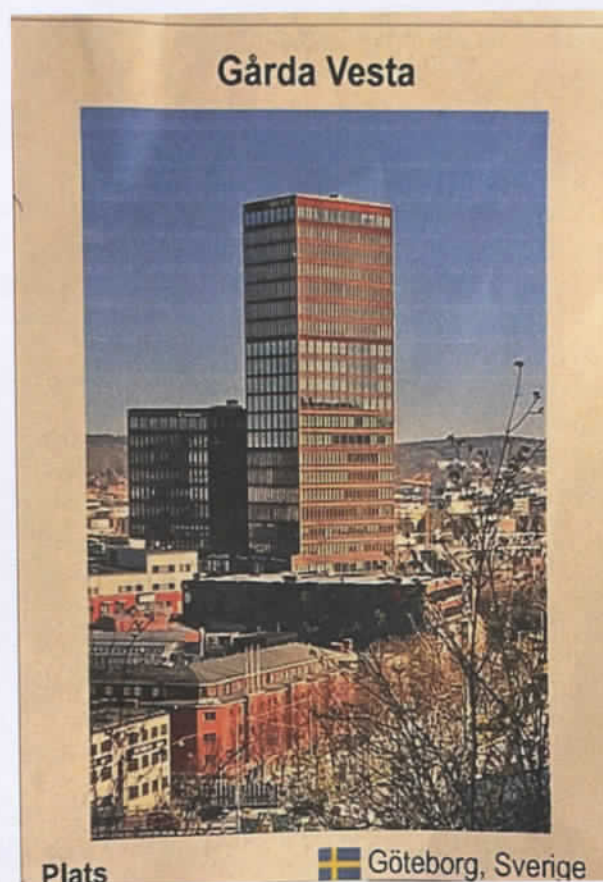
Det är två bestående intryck man får efter ett kort besök på platsen. Nämligen fasaden som sticker ut, men framförallt de båda trapphusen.

Sammantaget är det Sveriges och antagligen världens högsta konstgalleri. Nio stycken utvalda konstnärer har skapat över 30 stora enastående konstverk från entréväningen till 25:e våningen. Detta blir ca 150 höjdmeter konst.

Svaret på frågan "vad blev det" är att det blev väldigt bra.

Slutligen vill jag önska alla en fin sommar.

Dennitz

Händelserapport från Gårda

Vi hade en fin ungdomsgård som hette Stora Katrinelund och där hade vi en bra föreståndare som hette Sigurd Lie. Han aktiverade oss på många sätt på gården. Vi hade pingis, spel av olika sorter, servering och verkstad i en källare i ett annex. På vinden hade vi boxningsträning och danslektioner. Dessa var poppis för belysningen var dunkel, vilket gjorde att man fick chans att klämma lite på tjejerna i mörkret.

Ove

Siv

Carin

Lizz

Vi hade utflykter till Härskogen och då åkte vi tåget till Lerum och därefter var det en lång vandring till stugan där vi bodde. Vi hade många olika aktiviteter utomhus på dagarna och på kvällarna hade vi lägereld med korvgrillning,

Ett härligt gäng, väl värda sina medaljer. Men för vad?

Av de 7 ungdomarna längst fram är det Laila som nr 1, Barbro som nr 3 och Berit som nr 5.

I mittenraden är det Ove som nr 4 och raden längst bak är det Kjell Larsson som nr 4 och Janne Lönnberg som nr 5.

Om någon av er som sitter med tidningen nu skulle känna igen någon mer får ni mer än gärna höra av er.

Vi var många ungdomar som var med och byggde hockeyrinken vid åa. När kylan kom och det var dags att spola plan fick vi låna en brandspruta från Hedens brandstation. På helgerna övernattade vi i Katrinelunds handelsträdgårds gamla byggnad då de lagt ner sin verksamhet.

Lite minnen nedtecknade av Ove Johannesson

Händelser runt Rantorget

Det fanns två profiler som jag kommer ihåg vid Rantorget och de var Röe Janne och Andy.

Vi var langare för Röe Janne och köpte rödsprit i Kemikalieaffären på Spinnmästaregatan för honom. Han var nämligen portad där så vi blev hans ombud. Han silade rödspriten genom en barkis och drack den sedan. Han bodde i ett skjul på Cerestomten.

Andy jobbade i en vedaffär på Spinnmästaregatan och levererade ved, kol, koks och antracit på en stor dragkärra till hushållen på Gårda. Han hade egendomliga skor med runda skosulor. Kanske att det blev lättare för honom att dra kärran med tunga lass med dessa skor.

Lite händelser på Gårda nedtecknade av
OVE JOHANNESSON

Vi var några stycken som skramlade ihop lite pengar så det köptes att Volvodass, som vi kallade den. Det var en Volvotaxi modell PV 831. Lennart Hedlund var äldst och hade körkort och hans bror Kennet var också med.

Vi gjorde en tripp till Skreabanan söder om Falkenberg för att kolla på Racingtävlingar där. På vägen ner gjorde vi ett stopp vid Apelviken i Varberg. Vi hade en vevgrammofon med oss och spelade Flamingo med Earl Bostic på badstranden. När vi kom fram till banan sent på kvällen var det bara att köra rakt in. Banan var lagd på schysta sträckor av allmän väg och då vi redan var inne slapp vi betala inträde. Bilen gömdes i skogen och vi snodde halmbalar som lagts ut runt banan och byggde oss en hydda av dem och gjorde tak av filter som vi hade med oss. Det blev varmt och gott och vi sov skönt den natten.

Idag kommer jag inte ihåg hur det gick på tävlingarna med de var säkert bra.

Året var 1937 när spårvagn nr:10 som var skyltad med GÅRDA mötte buss linje G mellan Kungsladugård – Gårda på en av sina sista turer. Vagnen gick mellan Bangatan och Lilla Stampgatan där den vände i stickspåret utanför gamla fattighuset trots många års planer på förlängning av linjen. In i bilden från höger rullar i stället en buss från Gårda som en resolut bekräftelse på att spårvägen aldrig kommer längre.

foto: SJK fotoavdelning

Krister W

Tryckningen av tidningen har kunnat genomföras tack vare sponsring

Vi riktar ett stort tack till Tommy Åberg och **Berzelii Begravningar**, Wadmansgatan 12 417 53 Göteborg www.berzeelii.nu
Vi är mycket tacksamma för denna hjälp!

Stort tack till alla er som har hjälpt till med såväl extra bidrag till föreningen som för insända reportage och berättelser till vår tidning.

Detta är mycket uppskattat så fortsatt gärna med det!

Medlemsbladet *GÅRDAFOLKET* för Föreningen Gamla Gårdapojkar & Flickor

Adress: Fabriksgatan 38-42
412 51 Göteborg

Redaktion: Kenneth Johnsson 0702-213 773
Krister Welin 0760-338 543

johnsson.ke@outlook.com
kristerwelin@hotmail.com